

Vergaderjaar 1988–1989

21 151

Vervanging van de Wet Europese verkiezingen alsmede aanpassing van enige andere wetten in verband met de herziening van de Kieswet

Nr. 8

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

13 september 1989

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het in verband met de herziening van de Kieswet noodzakelijk is de Wet Europese verkiezingen te vervangen alsmede enige andere wetten aan te passen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Wet Europese verkiezingen wordt als volgt opnieuw vastgesteld:

Hoofdstuk 1

Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze wet wordt verstaan onder:

a. de Akte: de Akte betreffende de rechtstreekse verkiezing van de leden van het Europese Parlement (Brussel, 20 september 1976, Trb. 1976, 175);

b. lid van het Europese Parlement: een in Nederland gekozen lid van het Europese Parlement.

Hoofdstuk 2

De verkiezing van de leden van het Europese Parlement

Artikel 2

De leden van het Europese Parlement worden, voor zover deze wet niet anders bepaalt, gekozen met overeenkomstige toepassing van de bij

of krachtens de afdelingen II en V van de Kieswet gestelde bepalingen inzake de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, met inachtneming van de Akte.

Artikel 3

Kiesgerechtigd zijn:

- a. degenen die kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- b. de onderdanen van andere lid-staten van de Europese Gemeenschap, waarvan de wetgeving het kiesrecht voor het Europese Parlement niet toekent aan onderdanen die ingezetenen van Nederland zijn, mits zij op de dag van de kandidaatstelling hun werkelijke woonplaats hebben in Nederland en op de dag van de stemming de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt.

Artikel 4

Om lid van het Europese Parlement te kunnen zijn moet men voldoen aan de vereisten die in artikel 56 van de Grondwet voor het lidmaatschap van de Staten-Generaal worden gesteld.

Artikel 5

1. De leden van het Europese Parlement worden gekozen voor een periode van vijf jaren, behoudens het bepaalde in artikel 3, tweede lid, tweede volzin, van de Akte.
2. Deze periode begint bij de opening van de eerste zitting na iedere verkiezing.

Artikel 6

1. Indien Nederlanders werkelijke woonplaats hebben in een andere lid-staat die hun het kiesrecht voor het Europese Parlement toekent, kunnen zij in Nederland slechts als kiezer voor de verkiezing van de leden van het Europese Parlement worden geregistreerd, als zij hebben verklaard niet tevens in die andere lid-staat aan deze verkiezing te zullen deelnemen. Onze Minister van Binnenlandse Zaken maakt tijdig in de Nederlandse Staatscourant bekend welke de in de eerste volzin bedoelde lid-staten zijn.

2. De in het eerste lid bedoelde verklaring wordt gelijktijdig ingediend met het in artikel D 3, eerste lid, van de Kieswet bedoelde verzoek. Zij maakt deel uit van het in artikel D 3, negende lid, van de Kieswet bedoelde formulier. Bij ministeriële regeling wordt de formulering van de verklaring vastgesteld.

3. Burgemeester en wethouders van de gemeente waar een in het eerste lid bedoelde persoon als kiezer is geregistreerd, stellen door tussenkomst van Onze Minister van Buitenlandse Zaken de desbetreffende lid-staat in kennis van de registratie. Bij ministeriële regeling wordt voor deze kennisgeving een model vastgesteld.

Artikel 7

1. Burgemeester en wethouders registreren de kiesgerechtigdheid van de in artikel 3, onder b, bedoelde personen die ingezetenen van de gemeente zijn.

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken maakt tijdig in de Nederlandse Staatscourant bekend welke lid-staten aan hun onderdanen die ingezetenen van Nederland zijn, het kiesrecht voor het Europese Parlement hebben verleend.

Artikel 8

1. De stemming voor de verkiezing van de leden van het Europese Parlement vindt plaats op de donderdag, gelegen in de daarvoor ingevolge artikel 10, eerste en tweede lid, van de Akte bepaalde periode.
2. De kandidaatstelling vindt plaats op de drieënveertigste dag voor de stemming.

Artikel 9

1. De Kiesraad treedt op als centraal stembureau.
2. Waar in de hoofdstukken H en I van de Kieswet sprake is van het hoofdstembureau, treedt daarvoor in de plaats het centraal stembureau.

Artikel 10

Behalve op de in artikel G 1, vierde lid, van de Kieswet genoemde gronden wordt op een verzoek om registratie van de aanduiding van een politieke groepering ten behoeve van de verkiezing van de leden van het Europese Parlement afwijzend beschikt, indien de aanduiding geheel of in hoofdzaak overeenstemt met een aanduiding van een andere politieke groepering die reeds ten behoeve van de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer is geregistreerd, of met een aanduiding waarvoor reeds eerder ten behoeve van die verkiezing een registratieverzoek is ingediend, en daardoor verwarring te duchten is.

Artikel 11

Artikel G 1, zevende lid, van de Kieswet blijft buiten toepassing.

Artikel 12

De kandidatenlijsten gelden voor het gehele land. De inlevering van de lijsten bij de voorzitter van het centraal stembureau of bij het door deze aan te wijzen lid van dat bureau geschiedt op het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Artikel 13

1. Bij de lijst wordt van iedere daarop voorkomende kandidaat naast de in artikel H 9 van de Kieswet bedoelde verklaring van instemming een schriftelijke verklaring overgelegd dat hij niet in een andere lid-staat kandidaat voor het lidmaatschap van het Europese Parlement zal zijn.
2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld waar en wanneer de formulieren voor de in het eerste lid bedoelde verklaring, kosteloos, voor de kiezers verkrijgbaar zijn. Bij ministeriële regeling wordt voor het formulier een model vastgesteld.

Artikel 14

In afwijking van artikel H 3, eerste lid, tweede volzin, van de Kieswet legt elke inleveraar van een lijst een verklaring over van burgemeester en wethouders van de gemeente waar hij als kiezer is geregistreerd, dat hij bevoegd is tot deelneming aan de verkiezing.

Artikel 15

1. In afwijking van artikel I 2, eerste lid, onder h, van de Kieswet, wordt als verzuim aangemerkt dat de lijst is ingeleverd door een kiezer die niet heeft overgelegd een verklaring van burgemeester en

wethouders van de gemeente waar hij is geregistreerd, dat hij bevoegd is tot deelneming aan de verkiezing. Als verzuim wordt mede aangemerkt dat ten aanzien van een kandidaat de verklaring, bedoeld in artikel 13, eerste lid, ontbreekt.

2. Het herstellen van verzuimen geschiedt ten kantore van het centraal stembureau.

3. Artikel I 2, derde lid, eerste volzin, van de Kieswet vindt overeenkomstige toepassing, indien de in het eerste lid bedoelde verklaring niet alsnog wordt overgelegd.

Artikel 16

Onmiddellijk nadat de lijsten door het centraal stembureau zijn onderzocht, worden deze en, indien vereist, de in artikel H 4 van de Kieswet bedoelde verklaringen van ondersteuning door de voorzitter op het ministerie van Binnenlandse Zaken voor een ieder ter inzage gelegd.

Artikel 17

Het centraal stembureau schrapt van de lijst in de eerste plaats de naam van de kandidaat van wie de verklaring, bedoeld in artikel 13, eerste lid, niet is overgelegd.

Artikel 18

Artikel I 9 van de Kieswet blijft buiten toepassing.

Artikel 19

1. Op de dag van de kandidaatstelling, tussen negen en zeventien uur, kunnen kandidatenlijsten van verschillende politieke groeperingen tot een lijstencombinatie worden verbonden door inlevering bij het centraal stembureau van een daartoe strekkende schriftelijke gemeenschappelijke verklaring van de op de lijsten vermelde gemachtigden. Bij ministeriële regeling wordt voor deze verklaring een model vastgesteld.

2. Een lijst kan niet deel uitmaken van meer dan één lijstencombinatie. Heeft een gemachtigde meer dan één verklaring betreffende dezelfde lijst ondertekend, dan is zijn ondertekening onder alle verklaringen ongeldig.

Artikel 20

1. Artikel N 9, eerste lid, van de Kieswet blijft buiten toepassing.

2. Na het einde van de stemming in de lid-staat waar de kiezers het laatst hun stem in de periode, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Akte uitbrengen, doet de burgemeester afschrift van het proces-verbaal van elk stembureau ter gemeentesecretarie voor een ieder ter inzage leggen. De terinzagelegging wordt beëindigd, zodra het onderzoek bedoeld in artikel 25, eerste lid, heeft plaatsgevonden.

Artikel 21

Zolang de stemming niet in alle lid-staten is geëindigd, is een ieder die ambtshalve kennis kan nemen van de inhoud van het proces-verbaal van het stembureau of van de opgave, bedoeld in artikel N 12, eerste lid, van de Kieswet, verplicht tot geheimhouding daarvan.

Artikel 22

Voor de toepassing van artikel N 12, hoofdstuk O en artikel P 1 van de Kieswet treden de hoofdstembureaus voor de verkiezing van de leden

van de Tweede Kamer op als hoofdstembureaus voor de verkiezing van de leden van het Europese Parlement.

Artikel 23

Waar in de artikelen O 4, tweede lid, en O 5, tweede lid, van de Kieswet sprake is van het orgaan waarvoor de verkiezing plaats heeft, onderscheidenlijk heeft plaats gehad, treedt daarvoor de Tweede Kamer in de plaats.

Artikel 24

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen voor zover nodig voorschriften worden gegeven die afwijken van krachtens afdeling II van de Kieswet gestelde bepalingen van het Kiesbesluit.

Hoofdstuk 3

Het begin van en de veranderingen in het lidmaatschap

Artikel 25

1. De Tweede Kamer onderzoekt zo spoedig mogelijk of de benoemde op grond van de nationale bepalingen als lid van het Europese Parlement kan worden toegelaten.

2. De artikelen V 1 tot en met V 10 van de Kieswet zijn daarbij van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat waar in deze artikelen sprake is van het vertegenwoordigend orgaan of het orgaan waarvoor de benoeming is geschied, daarvoor de Tweede Kamer in de plaats treedt.

Artikel 26

De voorzitter van de Tweede Kamer geeft van de uitkomst van het onderzoek onverwijld kennis aan de voorzitter van het Europese Parlement en aan de benoemde. Indien de Tweede Kamer heeft besloten dat de benoemde op grond van de nationale bepalingen als lid van het Europese Parlement kan worden toegelaten, zendt de voorzitter van de Tweede Kamer aan de voorzitter van het Europese Parlement tevens de geloofsbrief van de benoemde toe.

Artikel 27

Wanneer, anders dan bij de vaststelling van de uitslag van een verkiezing, in een opengevallen plaats moet worden voorzien, geschiedt dit met overeenkomstige toepassing van hoofdstuk W van de Kieswet.

Artikel 28

Zodra onherroepelijk is komen vast te staan dat een lid van het Europese Parlement een van de in artikel 4 bedoelde vereisten voor het lidmaatschap niet bezit of een ingevolge de nationale bepalingen met het lidmaatschap onverenigbare betrekking vervult, houdt hij op lid te zijn. De voorzitter van de Tweede Kamer geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het Europese Parlement en aan de voorzitter van het centraal stembureau.

Artikel 29

1. Wanneer een lid van het Europese Parlement komt te verkeren in een van de gevallen, genoemd in artikel 28, geeft hij hiervan kennis aan de voorzitter van de Tweede Kamer, met vermelding van de reden.

2. Indien de kennisgeving niet is gedaan en de voorzitter van de Tweede Kamer van oordeel is dat een lid van het Europese Parlement verkeert in een van de gevallen, genoemd in artikel 28, waarschuwt hij de belanghebbende schriftelijk.

3. Het staat deze vrij de zaak uiterlijk op de achtste dag na de dagtekening van de in het tweede lid bedoelde waarschuwing aan het oordeel van de Tweede Kamer te onderwerpen.

Artikel 30

1. Een lid van het Europese Parlement tot wiens toelating is besloten, kan te allen tijde zijn ontslag nemen. Ontslagneming met terugwerkende kracht is niet mogelijk.

2. Hij bericht dit schriftelijk aan de voorzitter van het Europese Parlement en zendt een afschrift van zijn bericht aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Deze geeft hiervan onverwijld kennis aan de voorzitter van het centraal stembureau.

3. Op een ingediend ontslag kan niet worden teruggekomen.

Hoofdstuk 4

Slotbepalingen

Artikel 31

Bij ministeriële regeling kunnen, zo nodig, krachtens de Kieswet vastgestelde modellen die ingevolge deze wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, voor deze toepassing nader worden vastgesteld.

Artikel 32

De Wet Europese verkiezingen (Stb. 1978, 652) wordt ingetrokken.

Artikel 33

Deze wet kan worden aangehaald als Wet Europese verkiezingen.

Artikel II

In de Provinciewet (Stb. 1962, 17) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Voor het bepaalde in artikel 7 wordt het cijfer 1. geplaatst. Toegevoegd wordt een tweede lid, luidende:

2. Vermeerdering of vermindering van het aantal leden van provinciale staten, voortvloeiende uit wijziging van het aantal inwoners van de provincie, treedt eerst in bij de eerstvolgende periodieke verkiezing van provinciale staten.

B

In artikel 8 wordt «artikel B 3 van de Kieswet» vervangen door: artikel B 5 van de Kieswet.

C

In artikel 32, tweede lid, wordt «artikel E 10, derde lid, der Kieswet» vervangen door: artikel E 11, derde lid, van de Kieswet.

Artikel III

In de gemeentewet (Stb. 1931, 89) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Aan artikel 5 wordt een lid toegevoegd, luidende:

Vermeerdering of vermindering van het aantal raadsleden voortvloeiende uit wijziging van het aantal inwoners van de gemeente, treedt eerst in bij de eerstvolgende periodieke verkiezing van de raad.

B

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel B 3 van de Kieswet» vervangen door: artikel B 5 van de Kieswet.

2. In het derde lid wordt «alsmede hun niet-Nederlandse echtgenoten en kinderen, voor zover dezen met hen in gezinsverband leven» vervangen door: alsmede hun niet-Nederlandse echtgenoten of levensgezellen en kinderen, voor zover dezen met hen een gemeenschappelijke huishouding voeren.

Ba

Aan artikel 61 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

Hij kan in een regeling tot rechtstreekse verkiezingen van de leden van een commissie als bedoeld in het eerste lid, onder b, de in de Kieswet voorziene afwijkingen van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen van overeenkomstige toepassing verklaren.

C

In artikel 90, tweede lid, wordt «artikel E 10 der Kieswet» vervangen door: artikel E 11, vierde lid, van de Kieswet.

Artikel IV

In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, 669) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

In artikel 20, vijfde lid, wordt «artikel W 9, eerste tot en met vierde lid, van de Kieswet» vervangen door: artikel X 8, eerste tot en met vijfde lid, van de Kieswet.

B

In de artikelen 41, tweede lid, 52, tweede lid, 74, tweede lid, en 84, tweede lid, wordt «artikel W 8, eerste tot en met zesde lid, van de Kieswet» vervangen door: artikel X 7, eerste tot en met vijfde lid, van de Kieswet.

Artikel V

In de Wet algemene regelen gemeentelijke indeling (Stb. 1984, 475) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «een afschrift van of uittreksel uit het kiezersregister van hun gemeente betreffende de in dat register op bedoelde datum voorkomende personen» vervangen door: een opgave van de op bedoelde datum geregistreerde kiesgerechtigde personen.
2. Het tweede lid komt als volgt te luiden:
 2. Indien tussen de in het eerste lid bedoelde datum en de dag van kandidaatstelling als bedoeld in artikel 27, tweede lid, veranderingen optreden in de registratie van kiesgerechtigden die werkelijke woonplaats hebben of verkrijgen in de gemeente of het deel van de gemeente waarop een opgave als bedoeld in het eerste lid betrekking heeft, worden deze veranderingen onverwijld ter kennis gebracht van burgemeester en wethouders aan wie die opgave is gezonden, waarna dit college deze veranderingen in de opgave aanbrengt.

B

Artikel 27 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «artikel I 1 der Kieswet» vervangen door: artikel J 1 van de Kieswet.
2. Het derde lid komt als volgt te luiden:
 3. Gedeputeerde Staten kunnen besluiten tot afwijking van de in de artikelen G 1, zevende lid, G 2, zevende lid, G 3, eerste lid, G 4, derde lid en G 5, eerste lid, van de Kieswet bedoelde termijnen inzake registratie van aanduidingen van politieke groeperingen.
 3. Het vierde lid komt als volgt te luiden:
 4. Indien het een nieuwe gemeente betreft worden bij de nummering van de kandidatenlijsten in afwijking van artikel I 14, eerste lid, eerste volzin, van de Kieswet eerst genummerd de lijsten van politieke groeperingen wier aanduiding was geplaatst boven een kandidatenlijst waaraan bij de laatstgehouden verkiezing van de raad van de gemeente die met de voorbereiding van de verkiezing is belast, een of meer zetels zijn toegekend.
 4. Het vijfde lid komt te vervallen.
 5. Het zesde, zevende en achtste lid worden genummerd: 5, 6 onderscheidenlijk 7.
 6. In het nieuwe vijfde lid worden de volgende wijzigingen aangebracht:
 - a. De woorden «Het kiezersregister wordt geacht te zijn samengesteld uit het kiezersregister van de in artikel 24 bedoelde bestaande onderscheidenlijk aan te wijzen gemeente» worden vervangen door: Als kiesgerechtigden worden geacht te zijn geregistreerd degenen die als zodanig zijn geregistreerd in de in artikel 24 bedoelde bestaande onderscheidenlijk aan te wijzen gemeente.
 - b. De woorden «afschriften of uittreksels» worden vervangen door: opgaven.

Artikel VI

Artikel 125a, tweede lid, van de Ambtenarenwet 1929 (Stb. 530) komt als volgt te luiden:

2. Het eerste lid is, voor wat betreft het recht van vereniging, niet van toepassing op het lidmaatschap van:
 - a. een politieke groepering, waarvan de aanduiding is ingeschreven overeenkomstig de Kieswet dan wel de Wet Europese verkiezingen, of
 - b. een vakvereniging.

Artikel VII

In artikel 129 van het Wetboek van Strafrecht wordt «de wettig ingeleverde stembiljetten» vervangen door: de wettig uitgebrachte stemmen.

Artikel VIII

Aan artikel 2, derde lid, van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een puntkomma, een onderdeel c toegevoegd, luidende:

c. persoonsregistraties, gehouden ter uitvoering van de Kieswet.

Artikel VIIIa

Indien het bij koninklijk boodschap van 2 oktober 1987 ingediende voorstel van wet houdende nieuwe bepalingen inzake het kiesrecht en de verkiezingen (Kieswet) tot wet wordt verheven, wordt deze als volgt gewijzigd:

A

Voor het bepaalde in artikel C 2 wordt het cijfer 1. geplaatst. Toegevoegd wordt een tweede lid, luidende:

2. Indien deze vier jaren eindigen in een periode, aanvangend met het in artikel C 1, tweede lid, bedoelde tijdstip en eindigend met de dinsdag in de periode van 17 tot en met 23 mei, treden zij af met ingang van de eerstvolgende dinsdag in de in dat lid bedoelde periode nadat drie jaren zijn verstreken sedert de zitting van het centraal stembureau.

B

Artikel Z 6 komt te luiden:

Artikel Z 6

In afwijking van de artikelen F 1 en C 4 vindt de kandidaatstelling voor de periodieke verkiezingen van de leden van de gemeenteraden in 1990 plaats op dinsdag 6 februari en treden de leden van de oude gemeenteraden af met ingang van dinsdag 1 mei.

Artikel IX

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,